

GNR. 45 GRESVIK

Gården Gresvik ligger på Grunnfjordens sørlige side. Grensen i nordvest går mot nabogården Fagernes, omtrent midt mellom Hansalvannet og Eidvika. I sørøst går grensen ved Saltviknes ved fjorden og opp til Saltvikfjellet. Grensene mot fjellet strekker seg ellers opp mot Tømmerviktind og Hallaluodvarre.

Vi kan utlede gårdens navn fra lokale forhold. Som vi også finner beskrevet hos O. Rygh, må navnet Gresvik hentyde frisk gressvekst.¹ Denne kan komme av jordsmonnet, som hovedsakelig består av mineraljord fra forvitring, skred og delvis elveavleiring. Boniteten er derfor å regne for middels til meget høy.

Gartalauta under bnr. 45.

Foto: Isak K. Hassel

GRESVIK

med 1,18 mark i skyld

Matr.nr. 127 lnr. 210

med 1 ort 17 skilling i skyld

Gammel skyld 6 mark

Gårdshistorie for Gresvik

Finnerydningen Gresvik blir nevnt i tingbøkene for første gang den 18. juni 1762. Vi får vite at Christen Olsen var rydningsmann på stedet. Årsaken til at Christen nevnes er at han samme år hadde skutt en fullvoksen bjørn i det som ble kategorisert som hans egen mark. Vi kan dermed anta at gården fremdeles var underlagt finneodelsystemet. Christen Olsen f. 1729, som var vokst opp i

Haukøy, giftet seg i 1760 med Karen Joensdatter f. 1731. Familien fikk barna Ole f. 1761, Berit f. 1763, Ane f. 1768, Ingeborg f. 1770, og Paul f. 1773. Driftsformen i årene under Christen og Karen var trolig som på så mange andre finnerydninger i fjorden, hvor man kombinerte husdyrhold med fiske i fjorden og i Lofoten om vinteren. På sommerstid kunne husdyrene bli flyttet til sommersetrene lenger inne i Grunnfjorden.

1770- og 1780-tallet

16. oktober 1776 ble finnerydningen Gresvik matrikulert. Dette skjedde i forbindelse med amtmann Knagenhjelm's resolusjon av 25. januar 1776, hvor han sendte ut krav om at de alle finnerydninger, dvs all umatrikulert jord, skulle føres in i den statlige matrikkelen. Arbeidet ble utført av fogden i Salten, løytnant Heide.² Gresvik ble dermed matrikulert for til sammen 6 mark.

Etter at Christen Olsen døde i 1782, drev enken Karen gården videre sammen med barna. På vårparten i 1783 skulle familien på ny bli rammet av uro. Etter rapporten datert 12. mars samme år ble Karen og familien utsatt for tyveri og brannstiftelse. Ansvarlig for ugjerningene var Karen Olsdatter, fosterdatter av Gulbrand Larsen i Råna. Etter å ha brutt seg inn i en bod, hjulpet av ei medbrakt øks, skal Karen Olsdatter ha stjålet sort og grå ull til en verdi av 1 mark og 12 skilling, snøregarn til en verdi av 15 skilling, lær til et par kømmagsåler til en verdi av 16 skilling, 2 små barkedede skinn til en verdi av 6 skilling og noen klær for 1 mark og 8 skilling, og et lite håndtørkle for 6 skilling. Ved rettergangen på tinget samme år ble disse gjenstandene gitt tilbake til Karen Joensdatter. Brannstiftelsen, som Karen Olsdatter også var siktet for, hadde i følge henne selv forekommet ved et rent uhell. I forbindelse med innbruddet hadde hun satt fyr på noe never for å skaffe seg lys. Da hun forlot åstedet hadde hun sørget for å slukke alle glør, og merket ikke noe videre under roturen tilbake til Råna. Det var

dermed med stor forferdelse at hun neste morgen våknet og fikk se den nedbrente boden på motsatt side av fjorden. Ettersom Karen var ukonfirmert og regnet for å ha mindre forstand, gikk lensmannen inn for at gapestokken burde være en passende straff. Da saken var ferdigbehandlet i 1885 endte det med kraftig pisking og arbeid på livstid i tukthuset i Trondheim for Karen Olsdatter.

Ole Christensen tar over

Enken Karen Joensdatter døde i 1799. Etter henne ble det sønnen Ole Christensen, som hadde drevet gården sammen med moren, som tok over bygselsretten. Ole drev gården sammen med kona Ane Amundsdatter f. 1760. Familien fikk fire barn sammen, men ved folketellingen i 1801 var Gunnhild Helena f. 1790 og Ane f. 1794 parets to eneste gjenlevende barn. Gunhild bosatte seg senere i Botn. I tillegg til de to barna bodde Oles søster, Ingeborg Christensen f. 1770, på gården. Hun var nå blitt enke etter at ektemannen Ole Paulsen f. 1771 hadde gått bort i en alder av bare 28 år. Ingeborg, som tidligere hadde vært bosatt på gården Grunnfjord, slo seg derfor ned hos sin bror i Gresvik. Hos seg hadde hun de to sønnene Paul f. 1796, og Johan Arent f. 1798. Ole Christensen og familien drev gården på gammelt samisk vis. I tillegg til at de holdt et mindre antall husdyr hadde de også noen reinsdyr på beite på fjellet. For å sikre det nødvendige forrådet av mat ble det dyrket poteter på gården og fisket ute i fjorden.

I 1802 ble matrikkelsystemet gjennomgått på ny. Gården hadde da fremdeles én oppsitter. Gresvik, som fremdeles ble skattlagt med 6 mark i året, ble på grunn av sine beskaffenheter taksert til en middelverdi av 8 riksdaler og 32 skilling.

Etter lov av 17. august 1818 ble det foretatt en ny taksering av statseien.-dommen i Gresvik. Registreringen var mer detaljert denne gangen, og gir oss et bedre innblikk i gårdsdriften. Oppsitter på gården var nå Johan Arent Olsen, nevø av den

forrige brukeren Ole Christensen. For 1818 ble det blant annet notert at utsæden av bygg var på ½ tønne, noe som ga 3 fold. Av husdyr ble det holdt 2 kyr og 6 sauer. Både utmarksbeitet og skogen var tilstrekkelig, og fjorden gav fisk til bordhold. Selv om dette ikke er registrert, sørget trolig et begrenset reinsdyrhold for å sikre Johan Arent noen sårt trengte ekstraintekter. Gården ble gitt proporsjonstallet 2 ½, som sammenlignet med de andre gårdene i fjorden er svært lavt. Vi finner blant annet at *Losvik*, som ligger på den andre siden av fjorden, fikk proporsjonstallet 13. Både *Råna* og *Grunnfjord* oppnådde tallet 6. Hvor lenge Johan Arent Olsen drev gården er vi ikke sikre på, men det vi vet med sikkerhet er at familiebandene til gården, som startet med Christen Olsen på 1750-tallet, og fortsatte med Ole Christensen på 1800-tallet, ble brutt etter Johan Arent Olsens tid i *Gresvik*.

Gresvik blir privateid

15. juni 1842 ble Amund Axelsen gitt bygselsbrev på gnr. 45 *Gresvik*. Hva som påvirket Amund til senere å gi opp driften vet vi ikke, men gjennomgangen av gårdens tilstand i 1818 kan gi en pekepinn. Hans tid som leilending skulle uansett vise seg å bli kort. Fra siste del av 1840-tallet ble Gresvik drevet av Kristen Kildal Amundsen f. 1821. Kristen, som opprinnelig kom fra Straumen, giftet seg i 1844 med Ingeborg Marie Eriksdatter f. 1823, som var vokst opp på Hulløy. Paret flyttet trolig til Gresvik etter giftemålet. I 1851 fikk de sønnen Lars Andreas. Sønnen Benoni kom til verden i 1853, mens datteren Anne Elisabeth ble født i 1855. Sønnen Hans Albert ble siste gren på stammen i 1858.

5. september 1855 solgte Staten mange av sine eiendommer i Tysfjord. Dette inkluderte den forhenværende finnerydningen i Gresvik. Lensmann Kjelsberg mottok da kongeskjøtet for gnr. 45, bnr. 1 for 30 spesidaler. Om vi ser over fjorden, så finner vi at dette oppkjøpet ikke var en enkelthendelse, men at lensmannen sam-

tidig hadde sørget for å kjøpe seg eiendom også i Losvik. Gården ble bygslet videre til Kristen og Ingeborg. Familien drev gården som leilendinger fram til 27. september 1860, da Kjelsberg solgte gården til Kristen Amundsen for 40 spesidaler. Kristen brukte her trolig en forkjøpsrett han hadde hatt som tidligere bruker. Vi kan samtidig se at transaksjonen mellom Kjelsberg og Amundsen ikke var ment for å gjøre Kristen til selveier, men for å gi ham økonomisk gevinst for opparbeidingen av gården. Dette ser vi gjennom at Kristen Amundsen, samme dato som han selv hadde kjøpt gården fra lensmann Kjelsberg, solgte gnr. 45, bnr 1, videre til Paul Amund Andersen for 70 spesidaler. Med noen få pennestrøk hadde Kristen dermed skaffet seg 30 spesidaler i profitt. Etter salget flyttet Kristen Kildal Amundsen og Ingeborg Marie Eriksdatter til Indre Kjær. I 1865 finner vi bare Ingeborg Marie og sønnen Hans boende her. I 1900 finner vi henne som føderådskone og hushjelp for sønnen Hans Kristensen, som nå var strandsitter på *Kjærnes*.

Ny eier

Paul Amund Andersen f. 1834, ble den nye eieren av gnr. 45 Gresvik i 1860. Paul var vokst opp i Hellemofjord, og var sønn av Anders Povelsen og Marit Povelsdatter. I 1857 giftet han seg med Inger Peersdatter [Kuoljok] f. ca 1832. Inger var vokst opp i Jokkmokk i Sverige med Gunna Nilsdtr Granstrøm og Peder Mikkelsen som foreldre. Paret slo seg ned i Gresvik, og fikk barna Mikkel Niels f. 1858, Per f. 1861, Anders f. 1863, Siri f. 1865, Nils Amund f. 1868, Karen Inger f. 1869, Ingeborg f. 1873, og Marie f. 1876. I 1865 drev familie gården med 2 kyr og 4 sauer. Det ble sådd $\frac{1}{4}$ tønne bygg, og satt 3 tønner poteter. Dette viser oss at fisket i fjorden må ha vært avgjørende for å kunne sette mat på bordet. I 1865 bodde også skogarbeideren Paul, og Paul Andersens mor Marit Povelsdatter i *Gresvik*.

I 1865 finner vi en husmannsplass under bnr. 1. Dette er trolig plassen Gartalanta. Her bodde Mikkel Mikkelsen f. ca 1795, sammen med kona Siri Persdatter f. ca 1805, og barna Mikkel f. ca 1850, Inger f. ca 1851, og Karen f. ca 1855. Familien drev ikke jorda, men holdt 10 reinsdyr. De hadde i tillegg inntekter av at Mikkel arbeidet som skogsarbeider.

I 1875 drev Paul Amundsen fremdeles bnr. 1, men sønnene Mikkel Niels og Per var nå så voksne at de kunne hjelpe faren med gårdsdriften. I Gresvik hadde husdyrholdet tatt seg opp, og overgikk det tidligere brukere kunne skimte med. Familien hadde nå 3 kyr og 12 sauer på bås. Kornproduksjonen hadde økt til en utsæd av $\frac{2}{3}$ tønne bygg. Mens man hadde satt 3 tønner poteter ti år tidligere, var potetsettinga nå redusert til 1 tønne. Dette kan ha flere forklaringer, blant annet at familien trengte mer innmark for å ha nok fôr til det økte antallet husdyr. Husmannsplassen i *Gartalanta* var ubebodd i 1875.

I 1900 drev Paul Andersen fremdeles gården sammen med kona Inger og sønnen Mikkel. Folketellinga for dette året viser at datteren Marie også hjalp til på gården med dyrestell. Ellers var tingenes tilstand i stor grad den samme. En viktig endring for gården som helhet var at husmannsplassen Gartalanta nå var bebodd av Erik Bannetsen og hans familie. Erik f. 1865, var gift med gårdseier Paul Andersens datter, Karen Paulsdatter. De to giftet seg i 1893, og fikk barna Emma f. 1895, Anders f. 1897, Bannet Nikolai f. 1899, Viktor Peder f. 1901, Paul Amund f. 1903, Inga Kaja f. 1905, Nils Anders f. 1906, Anna Emma f. 1909, og Karen Marie f. 1912. I 1900 ble Erik registrert som husmann med jord, som livnærte seg som fisker. Den tilsynelatende familie-idyllen skulle bli brutt bare noen få år senere, da datteren Emma og sønnen Anders omkom i en drukningsulykke den 2. juli 1903.

1900- til 1950-tallet

Paul Andersen drev gården i Gresvik fram til hans død i 1908. Ettersom kona Inger alt gikk bort i 1905 var det barna som nå tok over ansvaret for eiendommen. Hovedansvaret lå nå på Mikkel Paulsen, Pauls eldste sønn. Mikkel holdt hjulene i gang gjennom store deler av de tøffe '30-årene, men valgte i 1928 å la søsteren og hennes ektemann Erik Bannetsen få kjøpe gården. Skjøtet pålydende 400,- kr ble undertegnet 2. november 1928. Erik Bannetsen og Karen Paulsdatter hadde nå voksne sønner som alle ønsket å drive videre med jordbruk i Gresvik. 27. juni 1929 ble derfor bnr. 1 delt i fire like bruk. Bnr. 1, som nå innehadde ei skyld av 0,30 mark, ble bosatt av sønnen Bannet Eriksen. Erik og Karen ble selv boende på bnr. 2 *Jervik*, som hadde 0,30 mark i skyld. Sønnen Nils Eriksen bosatte seg på bnr. 3 *Lønes*, som hadde 0,29 mark i skyld. Samme skyld hadde også bnr. 4, *Solvoll*, hvor Viktor Eriksen ble boende. Tidligere eier Mikkel Paulsen gikk bort i 1930, to år etter å ha solgt eiendommen i Gresvik.

Bannet Eriksen, som nå var ny eier av bnr. 1, giftet seg i 1928 med Inga Gunnhilde Andersen f. 1907, som var vokst opp i Haukøy. Sammen fikk de barna Anders Pareli f. 1929, Marta Sunna f. 1931, Karl Ingeberg Egil f. 1933, Georg Nikolai Petter f. 1935, Astrid Karoline f. 1937, Karen Kristine Elvine f. 1939, Hanna Marie f. 1941, Astrid Katrine Petrine f. 1943, Ante Martin f. 1949 og Marta Synnøve Andrea f. 1951. Da Bannet Eriksen gikk bort i 1965 ble Inga eier av bnr. 1. Etter hennes bortgang i 1996 ble gården overført til hennes arvinger, som pr 2009 fremdeles står oppført som eiere av bnr. 1 Gresvik i Grunnfjorden.

JERVIK

Gnr. 45 Bnr. 2
med 0,30 mark i skyld

Etter oppdelingen av bnr. 1 i 1928, drev Erik Bannetsen bnr. 2 *Jervik* fram til sin død i 1942. Gården ble da overført til enken Karen. Det er Erik og Karens arvinger som i 2009 står som oppført som eiere av bnr. 2 *Jervik* i *Gresvik*.

LØNES

Gnr. 45 Bnr. 3
med 0,29 mark i skyld

Ved oppdelingen av bnr. 1 i 1928 ble Nils Eriksen, sønn av Erik Bannetsen, eier av bnr. 3 *Lønes*. Nils giftet seg i 1932 med Nora Marie Andersen f. 1910, som var oppvokst i Haukøy. Paret fikk etter hvert barna; Andor Olaf Nikolai f. 1932, Einar Karsten f. 1934, Sunna Kari Marie f. 1937, Arne Petter f. 1939, Johanna Viktoroa f. 1942, Magnar Andreas f. 1944, Anna Klara f. 1946, Mimmi Karoline f. 1949 og Andor Martin Kristian f. 1953. Nils og Nora satt som eiere av gården inntil sistnevntes bortgang i 1993. Pr. 2009 er deres arvinger eiere av bnr. 3 *Lønes* i *Gresvik*.

SOLVOLL

Gnr. 45 Bnr. 4
med 0,29 mark i skyld

Ved oppdelingen av bnr. 1 i 1928 ble Viktor Eriksen, sønn av Erik Bannetsen, eier av bnr. 4 Solvoll. Viktor giftet seg i 1939 med Anne Kaia Susanna Pedersen f. 1916, fra Nevervik. Paret fikk i løpet av tida i Gresvik barna; Kristine Petrine f. 1939, Edit Karine f. 1940, Birger Mikal Johan f. 1942, Almar Ingolf f. 1945, Karstein Sandrup Norman f. 1947, Nanna Kari Viktoria f. 1950, og Mary Norma Olea f. 1952. Etter at Viktor gikk bort 8. februar 1980 ble Anne Kaia sittende igjen som eier. Pr. 2009 er hun fremdeles

oppført som eier av bnr. 4, Solvoll i Gresvik.

Andre bruksdelinger

Siden de store bruksdelingene på 1930-tallet har det forekommet en rekke utskillinger av mindre tomter i Gresvik.

Bnr. 5 Millo ble utskilt fra bnr. 1 i 1992. Siden 1994 har Ante Eriksen vært eier av denne eiendommen.

I 1992 ble *bnr. 6 Elvebakk* utskilt fra bnr 1, og har siden den gang vært eid av Hanna Langås.

Bnr. 7 Sjøbakken ble skilt ut fra bnr. 1 i 1992, og har vært eid av Astrid Wilhelmsen siden den gang.

I 1992 ble *bnr. 8* skilt ut fra bnr. 1, og har siden 1994 vært eid av Karen Johnsen.

Bnr. 9 Bakketun ble skilt ut fra bnr. 1 i 1994. Eiendommen er pr. 2009 eid av Karl Eriksen.

Gresvik sett fra fjorden.

Foto: Isak K. Hassel

SLEKTSHISTORIE FOR

GRESVIK

(GNR. 45)

Av Finn Rønnebu

1. Christen Olsen ca.1729- 03/ 1782
(*Haukøy* 1)g. 16/10 1760 m. **Kari/Caren Joensdtr** ca. 1731- 1799

1. Ole 26/4 1761 (2) 2. Berit 12/7 1763 3. Ane 16/12 1768- oct 1787 4. Ingeborg 2/6 1770, benevnt som 5. barn
(*Grunnfjord* 6) 5. Paul 27/8 1773

2. Ole Christensen 1761 - (1) g. 10/12 1786 m. **Ane Amundsdr** ca. 1760 (*Fagernes* 1)

1. Amund 1/5 1787 2. Ane Kirstina 28/12 1788 - 07/ 1789 3. Gunnhild Helena 21/12 1790 (*Botn* 20) 4. Ane 11/10 1794

3. Anders Christensen 1789 - 1824
(*Sørfjorden* 2) g. 4/ 10 1820 m. **Karen Andersdr** 1765 - (*Lysvold* 6 + *Fagernes* 5 + *Straumsnes* 7)

1. Bergitte Marie 16/10 1821 (*Mulbukt* 5)

4. Kristen Kildal Amundsen 1821 - (*Straumen* 7) g. 23/9 1844 m. **Ingeborg Marie Eriksdr** 1823 – 9/5 1905 (*Hulløy* 24)

1. Lars Andreas 1/6 1851 – 26/3 1852 2. Benoni 20/2 1853 (*Tjårnes* 16) 3. Anne Elisabeth 26/5 1855 4. Hans Albert 28/6 1858 (*Tjårnes* 21)

Familien bodde også på Indre Kjær

5. Paul Amund Andersen 1834 – 11/9 1908 (*Helmofjord* 50) g. 12/10 1857 m **Inger Peersdtr (Kuoljok)** ca. 1832 – 11/6 1905 (Jokmok i Sverige, foreldre : Peder Mikkelsen og Gunna Nilsdtr Granstrøm)

1. Mikkel Niels 4/2 1858 – 1930 2. Per 21/3 1861 3. Anders 1863 – 21/10 1883 4. Siri 6/8 1865 - 26/1 1871 5. Nils Amund 13/1 1868 – df 1875 6. Karen Inger 25/9 1869 - (6) 7. Ingeborg 26/3 1873 – 22/9 1886 8. Marie 26/3 1876 – 14/12 1961

6. Erik Bannetsen /Erik Bannet Paulsen * (**Erik Pannison**) 1865 – 19/11 1942 (født i Sverige, far: Paul Bannetsen) g. 2/10 1893 m. **Karen Paulsdtr** 1869 - 29/5 1950 (5)

1. Emma 17/9 1895 – 2/7 1903 2. Anders 9/5 1897 – 2/7 1903 ** 3. Bannet Nikolai 22/7 1899 (7) 3. Viktor Peder 24/6 1901 () 4. Paul Amund 24/12 1903 – 11/5 1904 5. Inga Kaja 2/3 1905 (*Nevervik* 11) 6. Nils Anders 9/4 1906 (8) 7. Anna Emma 29/11 1909 (*Forså* 26) 8. Karen Marie 20/4 1912 (*Tømmervik* 19)

* *Erik Bannet Paulsen ved giftemålet. Erik er nevø av Peder Skalkje (Grunnvoll 12). Emma og Anders dør begge i en drukningeulykke*

Gartalauta

7. Bannet Eriksen 1899 – 4/7 1965 (6) g. 6/10 1928 m. **Inga Gunnhilde Andersen** 1907 – 2/5 1996 (*Haukøy* 37)

1. Anders Pareli 2/7 1929 – 4/7 1944 2. Marta Sunna 21/6 1931 – 14/7 1944 3. Karl Ingeberg Egil 24/2 1933 (*Drag* 118) 4. Georg Nikolai Petter 8/2 1935 (*Indre Kjør* 35) 5. Astrid Karoline 15/7 1937 – 11/12 1942 6. Karen Kristine Elvine 1/10

1939 7. Hanna Marie 17/8 1941 (*Forså* 31) 8. Astrid Katrine Petrine 11/12 1943 9. Ante Martin 6/7 1949 (*Musken* 36) 10. Marta Synnøve Andrea 4/12 1951

*Karen giftet seg i 1962 med John Johnsen (Forså 26)
Astrid Katrine giftet seg i 1976 med Johan Wilhelmsen (Grunnfjord 27)*

8. Nils Anders Bannetsen (Eriksen) 1906 – (6) g. 9/7 1932 m. **Nora Marie Andersen** 1910 - 3/12 1993 (*Haukøy* 37)

1. Andor Olaf Nikolai 30/12 1932 – 6/6 1945 2. Einar Karsten 3/8 1934 * 3. Sunna Kari Marie 1/8 1937 (*Musken* 28) 4. Arne Petter 27/4 1939 5. Johanna Viktoroa 30/5 1942 6. Magnar Andreas 20/5 1944 (*Helland* 86) 7. Anna Klara 22/9 1946 (*Helland* 81) 8. Mimmi Karoline 30/3 1949 9. Andor Martin Kristian 2/1 1953

* *Eriksen fra 1960. Einar giftet seg i 1976 med Anna Edine Karen Helgesen (26/10 1939)*

Johanna giftet seg i 1964 med Martin Andersen (Musken 17).

Mimmi giftet seg i 1970 med Hans Hedstrøm fra Norrkøping i Sverige

9. Viktor Peder Eriksen 1901 – 8/2 1980 (6) g. 12/9 1939 m. **Anne Kaia Susanna Pedersen** 1916 – (*Nevervik* 9)

1. Kristine Petrine 30/1 1939 2. Edit Karine 27/11 1940 (*Indre Kjør* 35) 3. Birger Mikal Johan 26/8 1942 4. Almar Ingolf 24/1 1945 (*Indre Kjør* 36) 5. Karstein Sandrup Norman 19/6 1947 6. Nanna Kari Viktoria 17/5 1950 – 4/4 1969 7. Mary Norma Olea 20/9 1952

Kristine fikk sønnen Nils Ingvald Johan (Eriksen) 11/7 1958, far: Alf Oskarsen

*(Helmofjorden 103) .Edith fikk sønnen
Martin Sander (Eriksen) 19/3 1968.*

SLUTTNOTER:

---

¹ Rygh, Oluf (1905): Norske Gaardnavne –
Nordlands Amt.

² Nilsen, Alf Ragnar (2003): *Tysfjord inntil 1780 –
jord og rettigheter.*